

Routekaart Economie

Toekomstbestendige bedrijvigheid in
Dordrecht

www.dordtduurzaam.nl



DORDT
DUURZAAM



Huidige situatie tot 2024

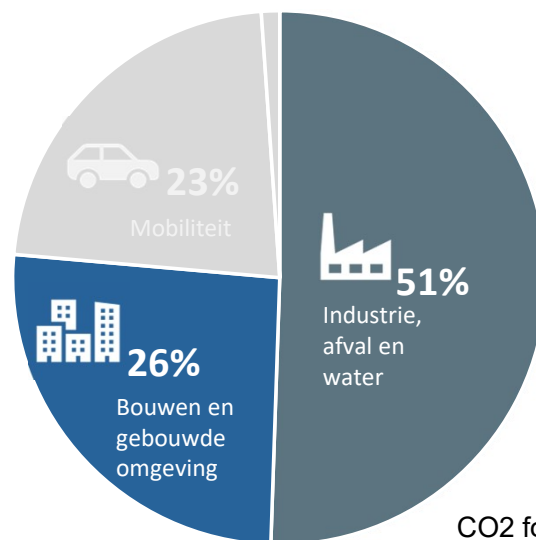
www.dordtduurzaam.nl



Inleiding

Context

Binnen de scope van de routekaart economie kijken we naar twee onderdelen van de footprint van Dordrecht: het onderdeel 'Industrie Afval en Water' en het onderdeel 'Commerciële Dienstverlening' binnen het thema 'gebouwde omgeving'.



CO2 footprint Dordrecht

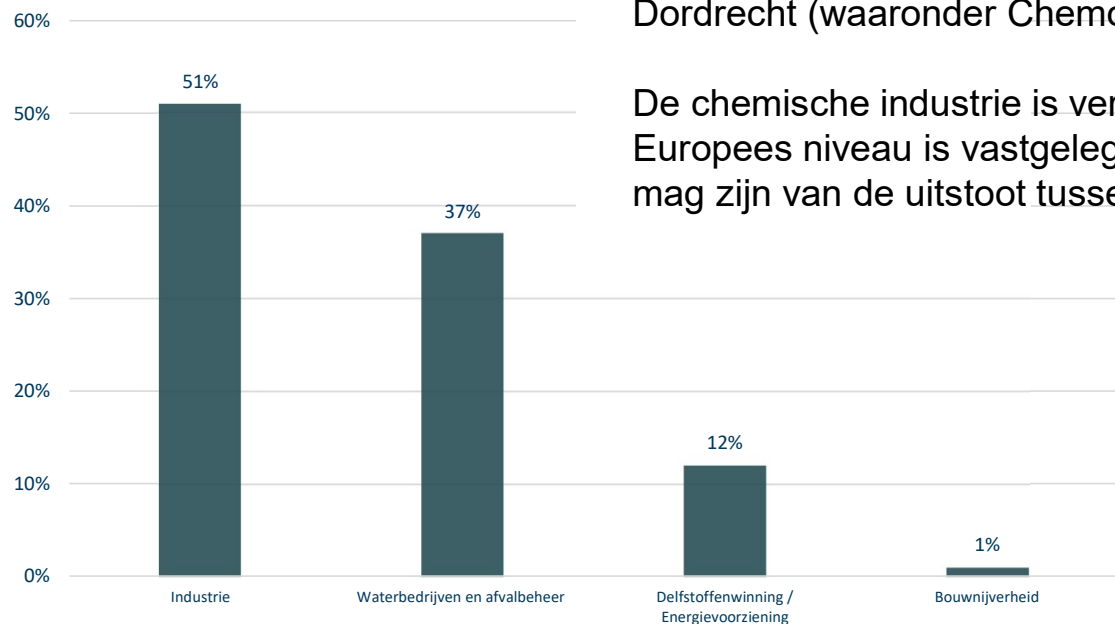


Industrie

Een groot deel van de uitstoot in de industrie in Dordrecht wordt veroorzaakt door de 'overige broeikasgassen' Fluorgassen, Methaan en Lachgas.

Deze grote uitstoot wordt veroorzaakt door een slechts een kleine groep bedrijven in Dordrecht (waaronder Chemours en HVC).

De chemische industrie is verantwoordelijk voor de uitstoot van Fluorgassen. Op Europees niveau is vastgelegd dat de uitstoot van fluorgassen in 2030 nog maar 20% mag zijn van de uitstoot tussen 2009 en 2012.



CO₂-uitstoot door gebruik van:
Elektriciteit en aardgas

18%

Uitstoot overige broeikasgassen:
Fluor gassen, Methaan, Lachgas

82%

DORDT
DUURZAAM

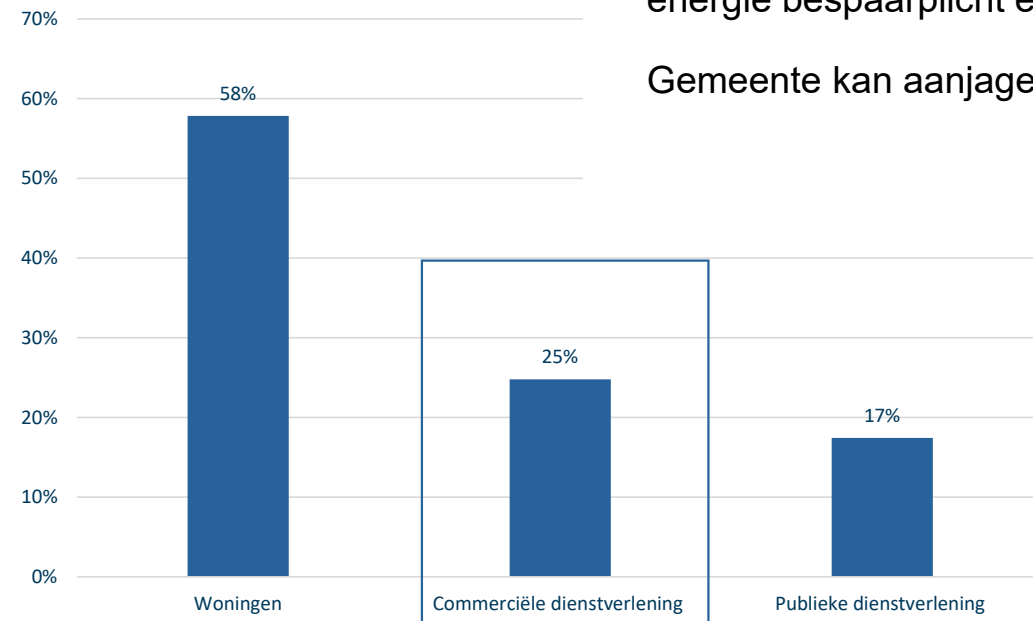


Commerciële dienstverlening

CO₂ reduceren in deze categorie gaat over alle activiteiten uit de energietransitie (o.a. energieverbruik verminderen, isoleren, aardgasvrij, warmtenet).

Deels zijn de energiebesparende maatregelen afdwingbaar: energie bespaarplicht en label C-verplichting voor kantoren.

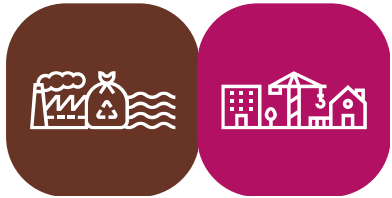
Gemeente kan aanjagen, informeren, faciliteren, organiseren en ondersteunen.



CO₂-uitstoot door gebruik van:
Elektriciteit, warmte en aardgas 99%

Uitstoot overige broeikasgassen:
Methaan, Lachgas 1%

DORDT
DUURZAAM



Wat willen we bereiken



Doel 2030: 55% CO₂ reductie (t.o.v. 1990)



Elektriciteit

70% van de elektriciteit in Nederland moet worden opgewekt met **hernieuwbare bronnen**

RES Drechtsteden: 0,37 TWh:

- 0,21 TWh zon op dak, 0,16 TWh zon- en wind
- 20% reductie verbruik in 2030 t.o.v. 2020



Industrie

55% reductie broeikasgassen uitstoot

50% reductie gebruik nieuwe grondstoffen

30% reductie energieverbruik in gebouwde omgeving in 2030 t.o.v. 2020



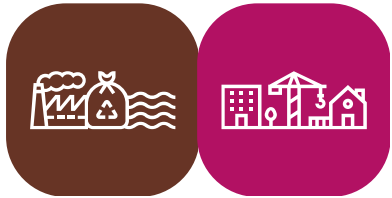
Commerciële dienstverlening

55% reductie broeikasgassen uitstoot

- energie bespaarplicht in de utiliteitsbouw.
- Alle kantoren **minimaal label C**
- Labels F&G 100% uitgefaseerd in utiliteitsbouw

30% reductie energieverbruik in gebouwde omgeving in 2030 t.o.v. 2020

12.000 – 25.000 gebouwen aangesloten op warmtenet (Regionaal)



Context

Dordrecht staat er niet alleen voor om de reductie opgave te realiseren. Vanuit Europa en het Rijk wordt d.m.v. wetgeving en programma's ook gestuurd op resultaten, zoals **bijvoorbeeld** door middel van:

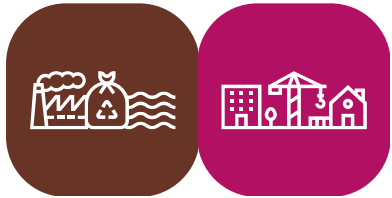
NL

- Energie Bespaarplicht en Label-C plicht kantoren
- Stimuleringsmaatregelen/ Subsidies
- Programma Verduurzamen Industrie

Europa

CSRD - plicht
(vanaf 2024 geleidelijk ingevoerd)
Ondernemingen worden verplicht een gedetailleerd overzicht van hun CO₂-uitstoot op te stellen en een actieplan CO₂ reductie met daaraan gekoppeld verplichte jaarlijkse monitoring.

DORDT
DUURZAAM



Er gebeurt al veel

Dordrecht faciliteert stadsbrede voorzieningen op bedrijventerreinen



Dordrecht bevordert energie besparen bij bedrijven d.m.v. E-agenda



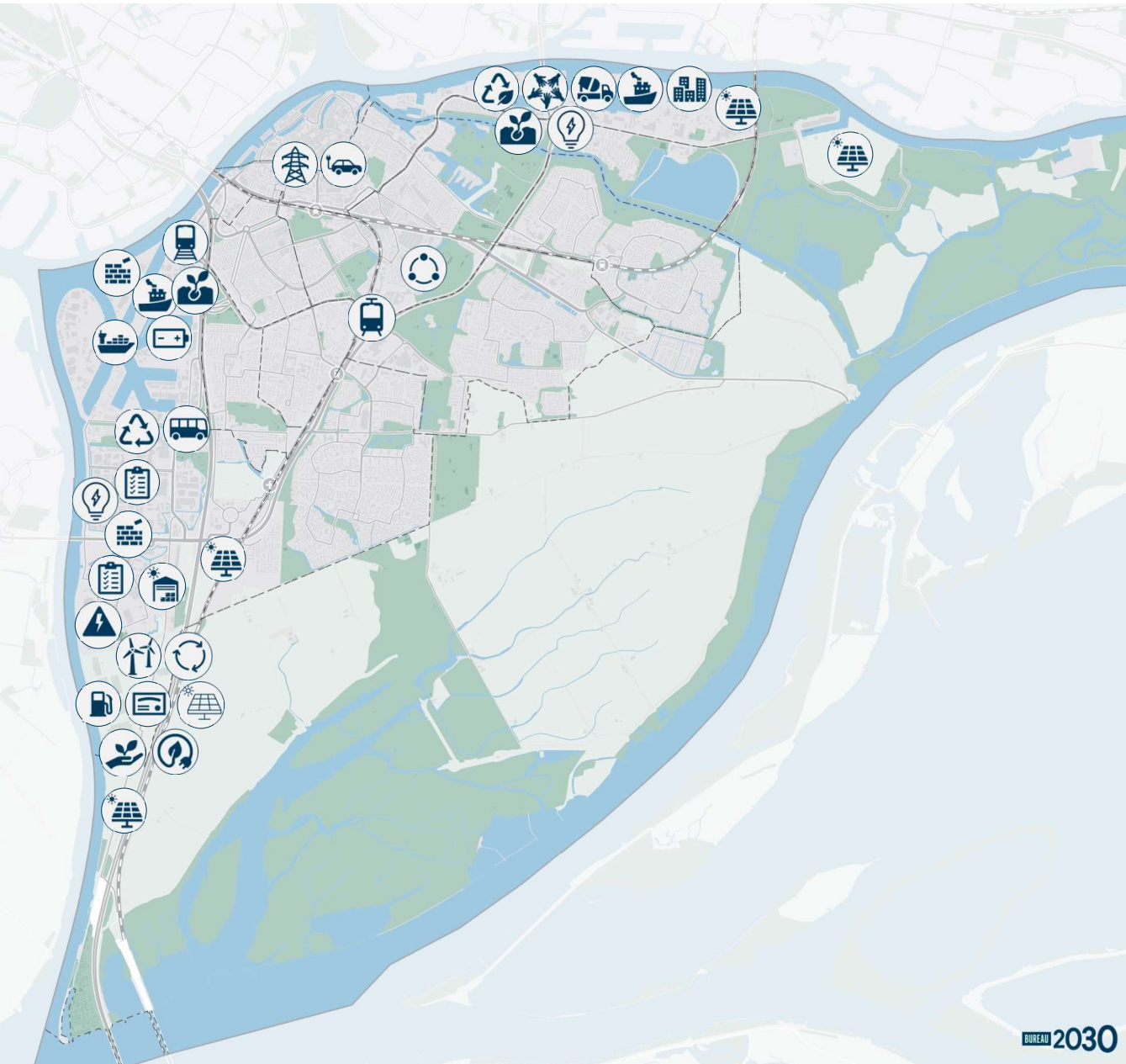
Dordrecht bevordert duurzaamheid in gebiedsontwikkelingen



Dordrecht ondersteunt branche-initiatieven en jaagt ze aan



DUURZAAM




BUREAU 2030

Lopende projecten en initiatieven

Westelijke Dordtse Oever

-  Onderzoeken mogelijkheden en haalbaarheid distributie over water
-  Binnenvaart: Onderzoek locaties walstroom en batterijcontainers met gemeenten ZHZ
-  Inventarisatie doortrekken spoorlijnen voor het aan- en afvoeren van goederen
-  Verbeteren aanbod OV WDO
-  Waterstofstation op DK4
-  Zonnepark Transberg en Amstelveen
4 windturbines gerealiseerd
-  Onderzoek Zonnepark KIL IV met div. initiatiefnemers
-  Realisatie 50KV station KIL III
-  Zonne-offensief zon op bedrijfsdaken
-  Vervroegd vervangen LED-verlichting en aanbrengen isolatie
-  Pilot Zenmo module; voorkomen netcongestie
-  Nieuwbouw: BREEAM gecertificeerd en aardgasvrij
-  Duurzaamheidseisen nieuwbouw/verbouw op bestaande terreinen
-  duurzaamheidseisen bij aanbesteding aanleg openbare ruimte KIL IV
-  Onderzoek: EU Copper Zero Emissie

-  Circulaire hub i.s.m. bouwbranche
-  Pilot verbeteren afvalinzameling tbv recycling
-  pilot vergroenen bedrijventerreinen
-  Gezamenlijke verduurzamingsstrategie Havenbedrijf Rotterdam en gem. Dordrecht

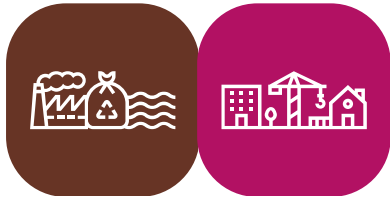
Merwedehavens

-  Zonnepark Crayestein en Onderzoek opwek zonne-energie Merwedeheuveld
-  Refit alliantie: Gericht op transitie/ombouw scheepsmotoren/ duurzame voortstuwing.
-  Circulair bedrijf opzetten door gemeente
-  Toepassing Betomat PE-GR7
-  Onderzoek lokale energiesystemen

Gemengd stedelijk gebied

-  Albert Schweizerziekenhuis, Kinopolis, Kunstmin, Villa Augustus en het Energiehuis reeds aangesloten op warmtenet.
(mogelijke) Netverzwaring net
-  Zero emissie stadslogistiek vanaf 2026
-  Gepland nieuw treinstation

DORDT
DUURZAAM



Speerpunten Dordrecht

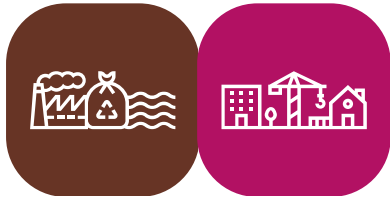
De route richting een klimaatneutrale economie kent tot 2030 **5 speerpunten**:

- 1** **Duurzame energie-infrastructuur op terreinen**
Netcongestie is een uitdaging
- 2** **Stimuleren besparen**
Tot 2030 ligt de focus op zoveel mogelijk ondernemers in beweging krijgen
- 3** **Reductie broeikasgassen in de industrie / bij de grote uitstoters**
- 4** **Stimuleren circulaire economie**
- 5** **Zorgen voor groene en klimaat adaptieve terreinen**



Wat gaan we doen ?

www.dordtduurzaam.nl



Wat gaan we doen

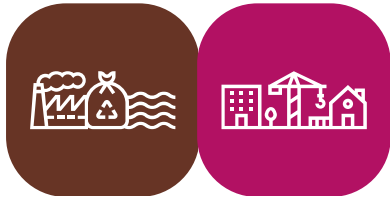
1

Duurzame energie-infrastructuur op terreinen

Een duurzame energie infrastructuur met voldoende netcapaciteit is onze **topprioriteit**. Onvoldoende netcapaciteit zet een direct slot op een duurzame economische groei. Dordrecht ondersteunt en faciliteert ondernemers om een lokale energiebalans van vraag en aanbod te realiseren.

Dit doen we door: een **gebiedsgerichte aanpak** om lokaal energie-management op bedrijventerreinen te faciliteren.

Twee pilots in Dordrecht tussen 2024 – 2026, waaronder **Distripark** (energieneutraal en zelfvoorzienend)



Wat gaan we doen

2

Stimuleren besparen

Tot 2030 ligt de focus op zoveel mogelijk ondernemers in beweging krijgen.

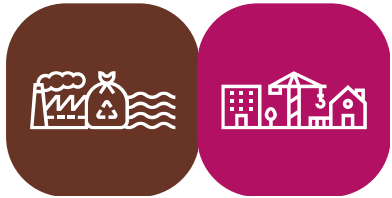
Dordrecht richten zich op het activeren van ondernemers om de benodigde stappen richting klimaatneutraal te gaan zetten. De gemeente werkt hierin **gebiedsgericht**.

Voor het uitvoeren van de erkende maatregelen (met terugverdientijd tot 5 jaar) hebben we een wettelijke stok achter de deur. Voor overige besparingen is de **sense of urgency** bij ondernemers noodzakelijk. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk. De gemeente biedt vraaggestuurd ondersteuning.

Dit doen we door:

- Te werken aan het organiseren van ondernemers. Het ondernemersfonds is hiervoor de motor.
- Koplopers te ondersteunen en kennis ontwikkeling en –overdracht te stimuleren. Zij zijn een voorbeeld voor anderen.
- Een stimuleringsaanpak (de E-agenda) Daarnaast onderzoeken we op welke manier een energieloket voor ondernemers kan bijdragen aan de versnelling.

DORDT
DUURZAAM



Wat gaan we doen

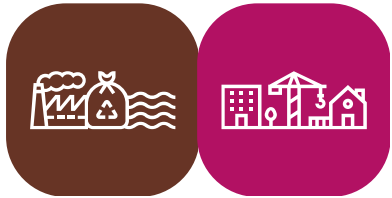
3

Reductie broeikasgassen in de industrie / bij de grote uitstoters

De invloed van Dordrecht op de uitstoot van de overige broeikasgassen is beperkt. Vergunningen voor emissies worden via Rijk of Provincie afgegeven. Toch willen we weten: wie zijn het? Wat zijn de reductieplannen? Waar lopen ze tegenaan? Wie zijn koploper/ wie blijft achter? Kan de gemeente een versnellende rol spelen (bijv. door lobby)?

Dit doen we door:

- De voortgang te bespreken in de bestuurlijke contacten die er zijn
- Te sturen in de uitgifte van de nieuwe werklocaties door uitgiftecriteria voor duurzaamheid en CO₂ prestatieladder.



Aanpak

We werken **vraaggestuurd**. De 'sense of urgency' uit het Dordtse bedrijfsleven is leidend.



We werken gebiedsgericht (integrale benadering)

Verduurzamen op bedrijventerreinen pakken we gebiedsgericht aan, waarbij we **prioriteren** op het scheppen van de juiste randvoorwaarden voor de transitie: een duurzame energie infrastructuur met voldoende netcapaciteit.



We werken aan het **organiseren** van samenwerking tussen ondernemers op bedrijventerreinen. De gemeente zet zich in om de organisatiegraad op bedrijventerreinen te verhogen. Het stadbrede Ondernemersfonds is hier de 'motor' voor, waarbij ook ondernemers zelf via het ondernemerfonds middelen inbrengen.



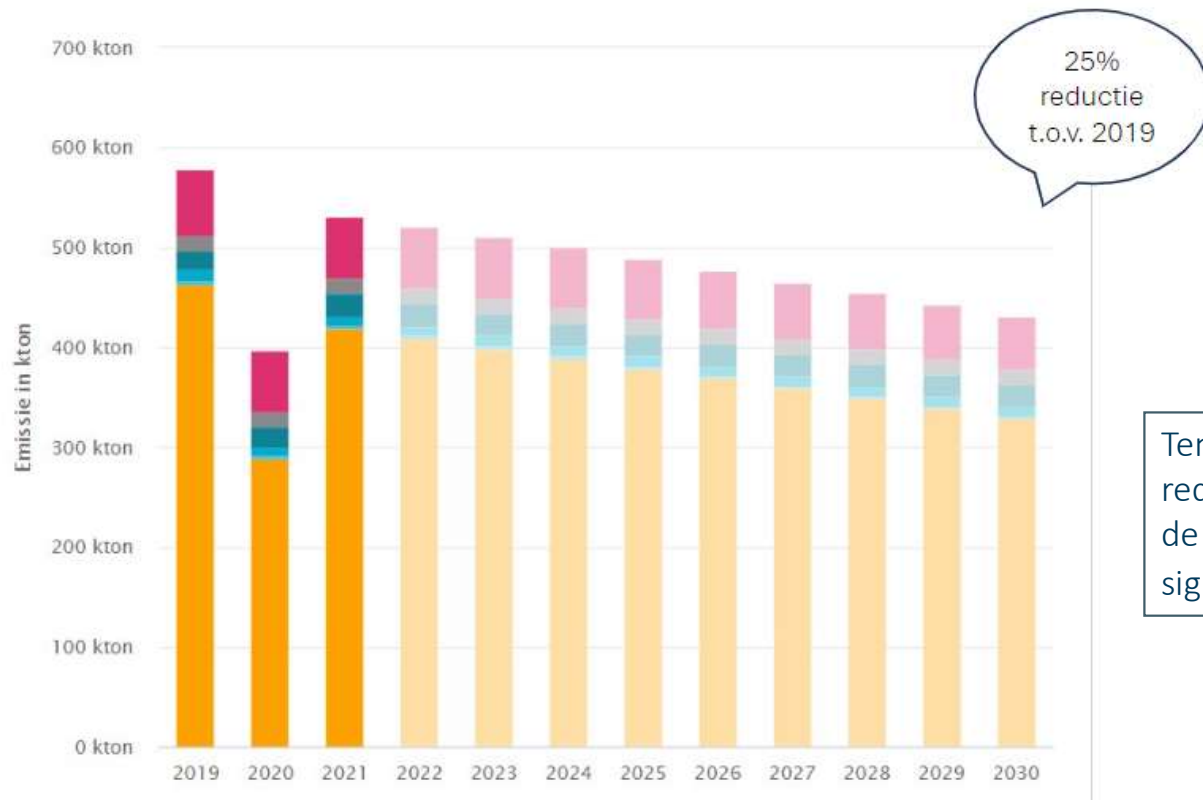
We **werken samen** in het ondernemersnetwerk en verbinden initiatieven, partijen, overheden en kennis. We spannen ons in voor kennis delen en innoveren binnen onze netwerken (overheden, smart Delta partners etc.) We ondersteunen koplopers.



We **faciliteren** het MKB in de verduurzamingsopgave en ondersteunen en stimuleren branche-initiatieven



Resultaat in 2030

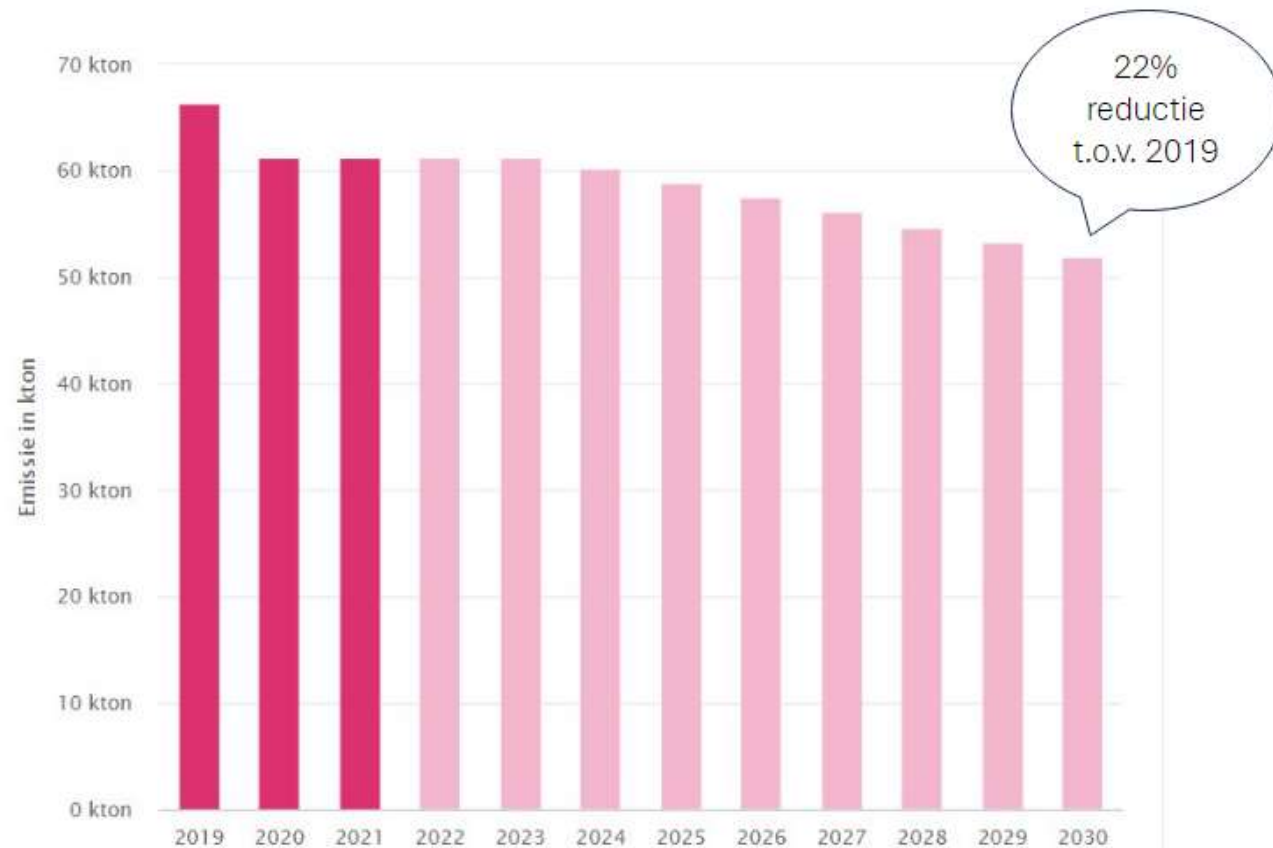


Ten opzichte van 1990 is de reductie groter. De uitstoot in de industrie was toen significant hoger.

DORDT
DUURZAAM



Commerciële dienstverlening





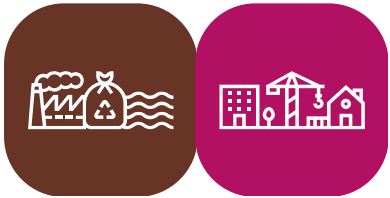
Industrie





Circulair en natuur inclusief

www.dordtduurzaam.nl



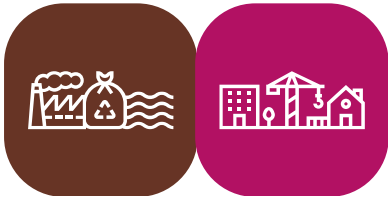
4

Stimuleren circulaire economie

In 2030 moet de Nederlandse economie voor 50% circulair zijn. Dordrecht kent een grote bedrijvigheid in de stad met kansrijke industrieën voor de circulaire economie. Daarnaast kent de regio Drechtsteden innovatieve bedrijven in de maritieme sector, start-ups en organisaties die al aan de circulaire economie werken. Als gemeente faciliteren we samenwerkingsverbanden. We ondersteunen en stimuleren branche initiatieven. We werken samen in het ondernemersnetwerk en verbinden initiatieven, partijen, overheden en kennis. We spannen ons ook in voor kennis delen en innoveren binnen onze netwerken (overheden, smart Delta partners etc.)

Dit doen we door:

- Het ondersteunen van circulaire bouw (d.m.v. ontwikkeling circulaire bouwhub, samen met ondernemers)
- Het faciliteren van branche initiatieven, o.a. vanuit de maritieme industrie (bijv. de Refit alliantie en Zero Emissie Dredging vanuit de waterbouwsector.)
- In 2024 een impactanalyse uit te voeren naar de uitstoot per branche ten behoeve van uitwerken brancheraanpak op circulaire economie. In welke ketens kunnen we als gemeente het meest impact maken?
- Uitgiftecriteria voor circulair bouwen bij (her)uitgifte terreinen.



5

Zorgen voor groene en klimaat adaptieve terreinen

We zorgen voor meer groen en biodiversiteit op onze bedrijventerreinen en stimuleren klimaatadaptieve maatregelen.

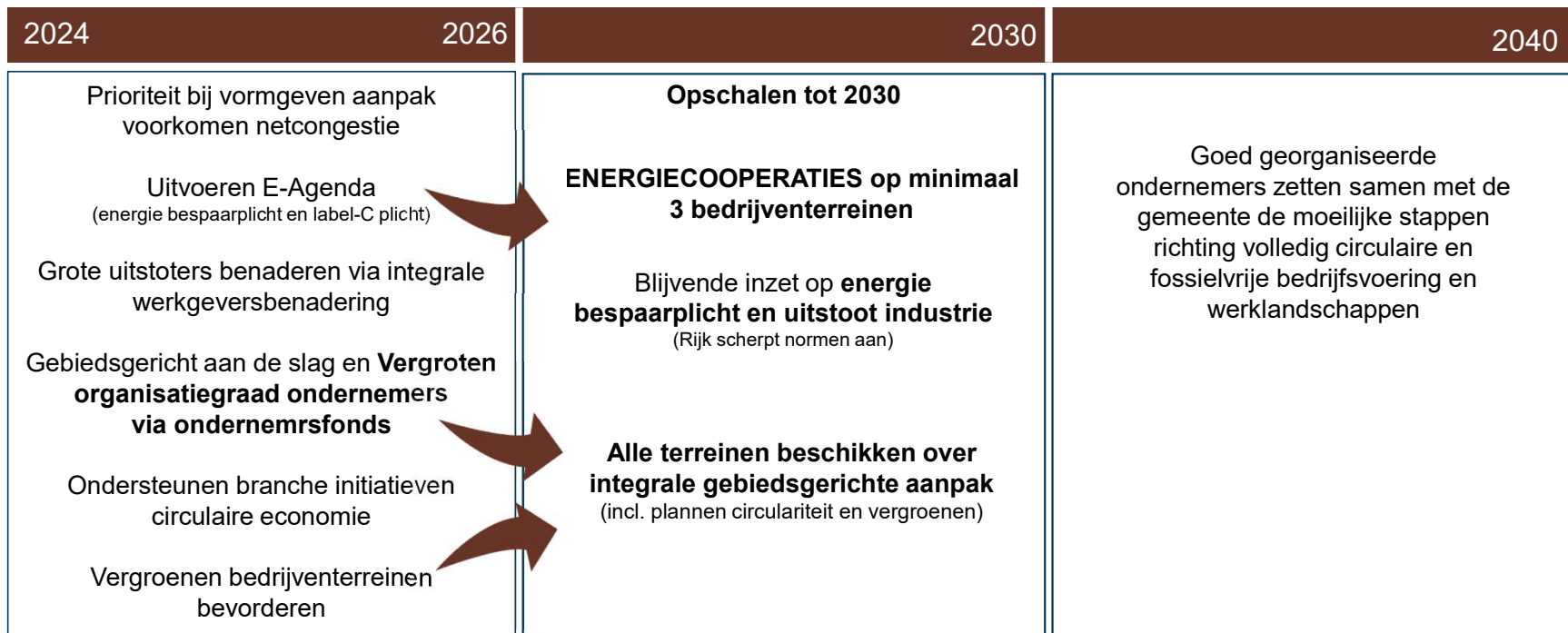
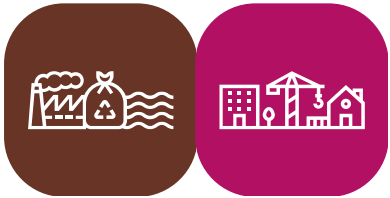
Dit doen we door:

- Extra maatregelen te nemen op het openbaar gebied (kleine initiatieven) in samenwerking met de ondernemers
- Te zorgen voor extra groen bij ondernemers op het terrein
- Initiatieven voor vergroening van daken te stimuleren
- Eisen te stellen aan bijdrage biodiversiteit bij uitgifte van gronden



Hink, stap, sprong 2040

www.dordtduurzaam.nl





www.dordtduurzaam.nl



DORDT
DUURZAAM